

в прийомі пацієнтів, не мають необхідного багажу знань. З таким ставленням до предмета, до викладача важко погодитися. Розуміння і сприйняття того факту, що ми можемо допомогти тільки тим студентам, хто очікує цієї допомоги, забрало немало часу.

Ми мусимо пам'ятати, що багато чого, але не все залежить від нас. На весь процес навчання впливають індивідуальні схильності студента, тобто його характер, інтелектуальний рівень, досвід, рішення і ставлення викладачів, поведінка інших студентів. Фактично ми маємо лише вплив на останні два фактори. Перший крок викладача має дати студенту почуття впевненості, майстерну мотивацію до участі в навчанні. Робота студента-іноземця вимагає від нього подолання мовного і культурного бар'єрів, засвоєння спеціальної тематики.

Отже, позитивна адаптація іноземних студентів до вивчення спеціальних стоматологічних дисциплін – це складне завдання, яке потребує покрокового підходу, що полегшує засвоєння матеріалу.

Література

1. Іваноньків О. Адаптація іноземних студентів до навчання у вищих навчальних закладах України / Ольга Іваноньків // Актуальні питання організації навчання іноземних студентів у європейському освітньому просторі : матеріали міжнар. наук.-метод. конф., 13-16 трав. 2014 р. - Тернопіль, 2014. - С. 130-133.
2. Ушакова Н. И. Концепция языковой подготовки иностранцев в вузах Украины / Н. И. Ушакова, В. В. Дубичинский, А. Н. Тростинская. [Електронний ресурс]. - Режим доступа: <http://dok.opredelim.com/docs/index-43899.html>.
3. Панькевич А.І. Проблеми та перспективи навчання іноземних студентів у вищих медичних навчальних закладах України / А.І. Панькевич, І.А. Колісник, А.М. Гоголь // Світ медицини та біології. - 2013. - № 2. - С. 130-131.
4. Антонова К. В. Вплив «культурного шоку» на процес соціалізації іноземних студентів на початковому етапі навчання [Електронний ресурс] / К. В. Антонова. - Режим доступа: http://sconference.org/publ/nauchno_prakticheskie_konferencii/pedagogicheskie_nauki/socialnaja_pedagogika/12-1-0-890.
5. Розвиток адаптивності іноземних студентів-першокурсників із метою збереження і зміцнення психосоматичного здоров'я та формування здорового способу життя / [Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко, І.В.Самойленко, В.І.Владимирова]// Формування здорового способу життя студентів-медиків засобами освіти : матеріали Всеукр. конф. – Полтава, 2011. – Ч. 2. – С. 123–125.

УДК 378.6.016:61631–054.6.–057.–875

Петрушанко Т.О., Литовченко І.Ю., Іленко Н.М., Ніколішина Е.В., Сідаш Ю.В.

Українська медична стоматологічна академія, м.Полтава

ФОРМУВАННЯ І ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ЛІКАРЯ СТОМАТОЛОГА-ТЕРАПЕВТА В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Висвітлено питання актуальності проблеми формування і вдосконалення практичних навичок у студентів-іноземців. Випускники факультету підготовки іноземних студентів, розпочинаючи самостійну практичну роботу в себе вдома, мають деякі труднощі, пов'язані з процесом адаптації до нових умов професійної діяльності. Така ситуація зумовлює необхідність наявності глибоких знань із клініки, етапів діагностики, диференційованої діагностики, способів лікування і профілактики під час прийому пацієнтів зі стоматологічними хворобами.

Представлений досвід проведення практичних занять зі студентами-іноземцями на кафедрі терапевтичної стоматології у вигляді ділової гри. Показано, що в рамках навчального плану на кафедрі оптимізована підготовка іноземних студентів із метою прискорення їх адаптації до реальних умов практичної діяльності.

Ключові слова: іноземні студенти, практичні навички, ділова гра.

The questions of relevance of the problem of formation and improvement of practical skills of foreign students are highlighted. Graduates of the faculty of foreign students training, having started self-study at their home, have some difficulties related to the process of adaptation to the new conditions of professional activity. This situation necessitates the availability of in-depth knowledge of the clinic, stages of diagnosis, differential diagnosis, treatment methods and prevention during admission of patients with dental diseases.

The article presents the experience of conducting practical classes with foreign students at the department of therapeutic dentistry in the form of a business game. So, within the framework of the curriculum, the faculty has optimized the training of foreign students in order to accelerate their adaptation to the real conditions of practical activity.

Keywords: foreign students, practical skills, business game.

Освещены вопросы актуальности проблемы формирования и совершенствования практических навыков у студентов-иностранцев. Выпускники факультета подготовки иностранных студентов, приступая к самостоятельной практической работе у себя дома, имеют некоторые трудности, связанные с процессом адаптации к новым условиям профессиональной деятельности. Такая ситуация требует глубоких знаний клиники, этапов диагностики, дифференциальной диагностики, способов лечения и профилактики во время приема пациентов со стоматологическими болезнями.

Представлен опыт проведения практических занятий со студентами-иностранцами на кафедре терапевтической стоматологии в виде деловой игры. Показано, что в рамках учебного плана на кафедре оптимизирована подготовка иностранных студентов с целью ускорения их адаптации к реальным условиям практической деятельности.

Ключевые слова: иностранные студенты, практические навыки, деловая игра.

У наш час багато медичних закладів вищої освіти України здійснюють підготовку спеціалістів для інших країн. В Українській медичній стоматологічній академії нині навчаються 1248 іноземних громадян із понад 50 країн світу за спеціальностями «Стоматологія» і «Лікувальна справа». Сучасні тенденції у вищій освіті зумовлюють найбільш пріоритетні завдання з підготовки кваліфікованого спеціаліста, який має бути конкурентоздатним на ринку праці, професійно компетентним, готовим до постійного особистого зростання, здатним до ефективної праці на рівні світових стандартів [2, с.363; 4, с.37].

Актуальність проблеми формування й удосконалення практичних навичок у студентів-іноземців зумовлена тим, що саме в період навчання у виші закладаються основи їхньої майбутньої самостійної професійної діяльності. Випускники факультету підготовки іноземних студентів, розпочинаючи самостійну практичну роботу в себе вдома, мають деякі труднощі, пов'язані з процесом адаптації до нових умов професійної діяльності. На відміну від вітчизняних студентів, які ще протягом двох років навчаються в інтернаті, іноземці відразу потрапляють в умови активної практичної діяльності, коли їм доводиться приймати самостійні рішення щодо лікування своїх хворих. Така ситуація потребує глибоких знань із клініки, етапів діагностики, диференційованої діагностики, способів лікування і профілактики під час прийому пацієнтів зі стоматологічними хворобами. Необхідно зазначити, що іноземці-випускники мають також знати медикаментозні препарати, стоматологічні матеріали, інструменти і застосовувати їх з урахуванням особливостей ринку своїх країн [1, с.139; 3, с.207]. Ці обставини вимагають у рамках навчального плану оптимізувати підготовку іноземних студентів із метою прискорення їх адаптації до реальних умов практичної діяльності.

Провідна мета навчання студентів-іноземців на кафедрі терапевтичної стоматології УМСА – поглиблення теоретичних знань, засвоєння необхідних професійних умінь, опанування нових практичних навичок, підвищення професійного рівня і ступеня готовності лікарів-стоматологів до самостійної роботи біля крісла хворого. Досягненню цієї мети сприяє і практична робота з пацієнтами під керівництвом досвідченого викладача з великим лікарським стажем, і аналіз можливих клінічних ситуацій, клінічних розглядів, ситуаційних задач, оформлення звітної-облікової документації стоматолога тощо.

На 4 курсі при вивченні модуля 3 «Хвороби тканин пародонта» студенти опановують основи клінічного обстеження хворого з патологією тканин пародонта, демонструють знання й навички щодо визначення й інтерпретації гігієнічних і пародонтальних індексів порожнини рота, проведення додаткових методів обстеження. Під час клінічної практичної частини заняття студенти-іноземці самостійно на пацієнтах, нерідко один на одному, визначають пародонтальні індекси і проби – РМА, СРІТН, ПІ, КПІ та ін.; потім мають змогу оцінити їх разом із викладачем. Слід зазначити, що саме при вивченні розділу «Пародонтологія» іноземні студенти часто діагностують у себе початкові форми цих хвороб: папіліти, гінгівіти, на які раніше не звертали уваги. Досвідчений викладач використовує це як додаткову мотивацію для формування практичних навичок у такого студента. При цьому під контролем керівника групи студенти складають план обстеження і лікування, виконують професійну гігієну ротової порожнини із застосуванням сучасних апаратних методів, відпрацьовують мануальні навички щодо проведення місцевої медикаментозної терапії (аплікації, інстиляції, накладання різних видів пародонтальних пов'язок).

Час, проведений таким чином у клініці кафедри терапевтичної стоматології, залишає дуже позитивний наслідок, стимулює майбутніх лікарів до навчання, засвоєння нових знань і опанування навичок, а також мотивує їх до збереження власного стоматологічного здоров'я.

На 5 курсі навчання студентів-іноземців на кафедрі терапевтичної стоматології головним стає закріплення теоретичних знань і практичних умінь, засвоєних на пропедевтичних кафедрах стоматології. Тому основний час практичних занять (майже 80%) відводиться для клінічної роботи. Це дозволяє студентам удосконалювати свої професійні навички терапевта-стоматолога, сформовані ними на попередніх курсах: виконати герметизацію фісур, препарувати каріозні порожнини, проводити розкриття порожнин зубів усіх груп, виконати ампутацію й екстирпацію пульпи, провести медикаментозну й інструментальну обробку кореневих каналів, їх пломбування різними силерами, накладати тимчасові та постійні пломби.

Не менш важливим моментом для студентів є формування нових практичних навичок, пов'язаних із обстеженням і лікуванням пацієнтів із патологією пародонта, слизової оболонки порожнини рота. Студенти мають уміти взяти матеріал для цитологічного, бактеріологічного досліджень, аналізувати результати гістологічного, цитологічного, бактеріологічного досліджень пацієнта, клінічного і біохімічного аналізів крові, сечі.

Слід зазначити, що основні труднощі в іноземних студентів виникають при вивченні розділу «Хвороби слизової оболонки ротової порожнини» (4 модуль) через різноманітність клінічних варіантів захворювань, взаємозв'язок із соматичною патологією, необхідність призначення додаткових методів дослідження, достатньо специфічних, складність установлення діагнозу, вплив різноманітних зовнішніх і внутрішніх факторів на характер і перебіг хвороби. Тому студенти під час проходження циклу занять у ІХ і Х семестрах мають можливість щоденно бути присутніми на консультаціях хворих із різноманітними хворобами слизової оболонки порожнини рота, які проводять професори та доценти кафедри. Така форма роботи дозволяє системно підійти до вивчення цього важливого розділу терапевтичної стоматології, сприяє розвитку клінічного мислення студентів-іноземців та закріплює знання.

Ми маємо досвід проведення занять з іноземцями, коли на практичному занятті у вигляді ділової гри моделюється клінічна ситуація – зомління, анафілактичний шок або колапс у одного зі студентів, який на цей час стає «пацієнтом». Студенти повністю самостійно надають невідкладну допомогу: безпосередньо відпрацьовують навички вимірювання тиску, пульсу, внутрішньом'язових ін'єкцій, виконують штучне дихання і непрямий масаж серця. Потім разом із викладачем аналізують свої помилки.

Формуванню позитивних мотивів навчання іноземних студентів, на наш погляд, сприяє і проведення на кафедрі клінічних розглядів амбулаторного стоматологічного пацієнта. Нерідко предметом клінічного розгляду хворих стають діагностичні помилки чи ускладнення – і в діагностиці, і в лікуванні, а також новітні методи лікування.

Отже, аналіз клінічних ситуацій і безпосередня участь студентів у клінічних розглядах хворих активізує діяльність випускників, допомагає їм глибше засвоїти теоретичні знання й удосконалити навички з питань діагностичного процесу, що необхідно для підготовки висококваліфікованих молодих лікарів-стоматологів.

Література

1. Петрушанко Т.О. Особливості проведення клінічних розглядів хворих студентами-іноземцями на кафедрі терапевтичної стоматології / Т.О.Петрушанко, Н.М.Іленко, І.Ю.Литовченко, Е.В.Ніколішина, А.В.Марченко // Світ медицини та біології. – 2013. – №2 (37). – С.139-141.
2. Петрушанко Т.О. Самостійна робота студентів на кафедрі терапевтичної стоматології як одна із форм освітнього процесу / Т.О.Петрушанко, Е.В.Ніколішина, Н.М.Іленко, І.Ю.Литовченко // Матеріали Всеукр. навч.-наук.конф. з міжнар. уч. – Тернопіль, 21-22 травня 2015. – С.363-364.
3. Рибалов О.В. Аналіз якості оформлення медичної документації випускниками академії / О.В.Рибалов, Т.О.Петрушанко, І.Ю.Литовченко, І.Ю.Попович // Матеріали Всеукр. навч.-наук.конф. з міжнар. уч. – Полтава, 26 березня 2015. – С.207-208.
4. Рибалов О.В. Деонтологія і професійна етика в діяльності лікаря-стоматолога / О.В.Рибалов, І.Ю.Литовченко, С.В.Коломієць, В.Л.Прочанкіна // Український стоматологічний альманах. – 2018. – № 2. – С.37-40.

УДК 378.147:611-054.6

Роголя В.О., Підлужна С.А., Корчан Н.О.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ

Традиційним напрямом навчально-виховного процесу на кафедрі анатомії людини УМСА є підвищення якості навчання, трудового і морального виховання студентів, зокрема й іноземних; опанування ними навичок самостійного опрацювання навчальних завдань. Успішне розв'язання проблеми підвищення ефективності підготовки і використання спеціалістів залежить від якості навчання, для покращення якої кожен викладач і студент мусять зрозуміти, що засвоєння знань, умінь і навичок здійснюється лише в процесі самостійної роботи. Розвивальне навчання іноземних студентів культивує творчий підхід до діяльності, формує практичні навички і вміння, сприяє оволодінню засобами і способами мислення, розвиває уявлення, пам'ять, самодисципліну, формує емоційну культуру і культуру спілкування.

Ключові слова: мотивація, самостійна робота, медичне забезпечення, тестування, розвивальне навчання, клінічне мислення.

Постоянным направлением учебно-воспитательного процесса на кафедре анатомии человека УМСА является повышение качества обучения, трудового и морального воспитания студентов, в том числе и иностранных, овладение ими навыками самостоятельного изучения учебных заданий. Успешное решение проблемы повышения эффективности подготовки и использования специалистов зависит от качества обучения, для улучшения которого каждый преподаватель и студент должны понять, что усвоение знаний, умений и навыков осуществляется только в процессе самостоятельной работы. Развивающее обучение иностранных студентов культивирует творческий подход к деятельности, формирует практические навыки и умения, способствует овладению средствами и способами мышления, развивает воображение, память, самодисциплину, формирует эмоциональную культуру и культуру общения.

Ключевые слова: мотивация, самостоятельная работа, медицинское обеспечение, тестирование, развивающее обучение, клиническое мышление.

The constant direction of the educational process at the Department of Human Anatomy of the UMSA is the improvement of the quality of teaching, labor and moral education of students, including foreign ones, mastering them the skills of independent study of educational assignments. Successful resolution of the problem of increasing the efficiency of training and use of specialists depends on the quality of training, to improve what, each teacher and student must understand that the acquisition of knowledge, skills and skills is carried out only in the process of self-employment. Educational training of foreign students cultivates a creative activity, forms practical skills and helps to master the means and ways of thinking, develops a representation, memory, self-discipline, forms an emotional culture and a culture of communication.

Keywords: motivation, students' self-directed work, medical support, testing, developmental training, clinical thinking.

На сучасному етапі модернізації вищої освіти України найважливішим завданням є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Упровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу в Українській медичній стоматологічній академії розпочалося з 1 вересня 2005 року для спеціальностей напряму підготовки «Медицина». Положення про впровадження кредитно-модульної системи в організацію навчального процесу визначає порядок оцінювання знань студентів, розроблений із метою вдосконалення чинної в академії системи контролю якості знань студентів та адаптації до загальноєвропейських вимог. Ці вимоги стосуються й іноземних студентів.

Основне завдання – запровадити передбачену Болонською декларацією систему академічних кредитів, аналогічну ECTS. Саме її розглядають як засіб підвищення мобільності студентів щодо переходу з однієї навчальної програми на іншу, включно з програмами післядипломної освіти. ECTS стала багатоцільовим інструментом ви-